

Sedmična kolumna visokog predstavnika za BiH Christiana Schwarzschildinga: “Angažman građana stvara pomake”

U ponedjeljak ću okončati svoj mandat na funkciji visokog predstavnika i specijalnog predstavnika EU. Dok se pripremam da predam dužnost mom nasljedniku, osjećam jednu dozu zadovoljstva jer sam mogao krenuti putem za koji vjerujem da će ovoj zemlji, gledajući na duži rok, donijeti koristi, no, s druge strane, na ovaj period se osvrćem sa žaljenjem što nije bilo moguće ostvariti onoliko pomaka koliko sam se nadao.

Početna tačka za daljnje napredovanje Bosne i Hercegovine treba biti utvrđivanje realne situacije na terenu. Neki u Bosni i Hercegovini tvrde da Ured visokog predstavnika odmah treba zatvoriti. Drugi vjeruju da je postojanje tog Ureda od ogromnog značaja za funkcioniranje postojećeg sistema. U međuvremenu, mnogi u okviru međunarodne zajednice Bosnu i Hercegovinu doživljavaju kao priču o velikom uspjehu koju bi sada trebalo završiti. A neki su frustrirani zbog vremena potrebnog za provođenje ključnih reformi koje su neophodne za osiguranje dugoročnog mira i stabilnosti.

Kada sam preuzeo dužnost u februaru prošle godine, rekao sam da namjeravam graditi dijalog sa građanima ove zemlje, i to mimo političkog establišmenta, i ostao sam vjeran tom obećanju. Pored profesionalnih političara, tražio sam i

mišljenja pisaca, nastavnika, umjetnika, radnika, vjerskih vođa, muzičara i novinara – ljudi iz svih sfera života – i upravo je taj dijalog sa širokim krugom građana održao moju vjeru u budućnost Bosne i Hercegovine. Upravo je taj široki krug građana faktor koji treba da se čuje i kojem se mora omogućiti da doprinese razvoju ove zemlje.

Sretna je okolnost da dijalog nisam ograničio samo na političke aktere, s obzirom da je zbog vremena koje su političari proveli u vođenju predizborne kampanje i formiranju organa vlasti ostalo svega nekoliko mjeseci tokom kojih je bilo moguće rješavati konkretna pitanja.

Ova zemlja će uspjeti jer pojedinci i grupe pojedinaca na raznorazne načine djeluju u svojim oblastima kako bi se situacija unaprijedila. Često dobre stvari koje ovi ljudi urade ostanu neprimjećene. Oni uglavnom djeluju ispod političkog i medijskog radara. Ipak, u školama i bolnicama, u tvornicama i pozorištima i poslovnim subjektima i domovima širom zemlje, ovi ljudi rade kako bi došlo do postepenih pozitivnih promjena.

Na početku svog mandata, rekao sam da rješenja za izazove sa kojima se suočava Bosna i Hercegovina neće doći od visokog predstavnika ili međunarodne zajednice nego iz Bosne i Hercegovine, i ja i dalje vjerujem da je ovo istina. Međutim, potcijenio sam obim iluzije o sposobnosti Bosne i Hercegovine da preuzme odgovornost za vlastitu budućnost.

Do preuzimanja odgovornosti u domaće ruke nije došlo onako kako smo željeli, ali ovaj proces možda počinje da se odvija. Nakon općih izbora na kojima su birači bili glasniji nego ikada ranije, i koji su održani u atmosferi u kojoj je postojao sve veći broj grupa koje su vršile pritisak i preduzimale inicijativu u podsjećanju političara na njihove prave obaveze, ja vjerujem da je civilno društvo ovdje danas snažnije nego što je bilo prije dvije godine. Međutim, ono mora i dalje rasti, jer civilno društvo je faktor koji može

pozivati političare na odgovornost za njihova djela.

Polako ali sigurno javlja se nova ekonomija, zasnovana na inovativnim i konkurentskim idejama, i počinje da stvara nova radna mjesta. Istovremeno je došlo do pomaka u unapređenju javnih usluga – obrazovni i zdravstveni radnici, na primjer, počinju da primjenjuju međunarodne standarde i tehnike.

Na početku moga mandata rekao sam da ću raditi sa ljudima da pomognem Bosni i Hercegovini da krene naprijed. Sada, na kraju moga mandata, vidim područja u kojima su načinjeni pomaci. U skoro svim slučajevima, za te pomake treba zahvaliti odgovornom i konstruktivnom angažmanu građana. Oni koji se angažuju djelima a ne retorikom, postižu praktične rezultate. To sam u daleko većem obimu primjetio na općinskom nivou.

Ovoj zemlji su potrebne konkretne mjere, a ne prazna politička priča. Njoj je potreban konstruktivan dijalog da unaprijedi ekonomske i socijalne standarde, kao i da se bavi suštinskim pitanjima kao što je pomirenje i ustavna reforma, koja treba riješiti. Ako bi imao oproštajnu poruku, ona bi bila slijedeća: pomaci će biti ostvareni jedino onda kada političari prestanu da poziraju i u duhu istinskog dijaloga počnu slušati mišljenja drugih.

Iako je moj mandat došao kraju, ja se nadam da ću nastaviti služiti ovoj zemlji i njenim građanima na druge načine. Želio bih se zahvaliti svima koji su mu pomogli da shvatim kompleksnu stvarnost u Bosni i Hercegovini. Umjesto da iskoristim ovu priliku da se sa vama oprostim, htio bih zaključiti s poštovanjem i srdačnim au revoir.

Christian Schwarz-Schilling je visoki predstavnik međunarodne zajednice i specijalni predstavnik Evropske unije u Bosni i Hercegovini